

EPERJESI LAPOK

(FELVIDÉKI SZEMLE)

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

Előfizetési árak: Egész évre 10 kor., félévre 5 kor., negyedévre 2 kor. 50 fill. — Egyes szám ára 20 fill.
Hirdetési díj: Háromhasábos petítor egyszeri hirdetés 20 fill. Többszörös hirdetés jutányosabb. Nyitlár: minden sor 30 fill.

Az Eperjesi Széchenyi-kör
s az Eperjesi Kereskedők és Keresk.-ifjak Egyletének
hivatalos közlönye.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Eperjesen, Pá-utca 59. szám, Kösch Árpád könyvnyomtató-intézete.
Ide intézendők minden a lap szellemi részét illető közlemények, valamint a hirdetési díjak is.

Felelet

«Egy napirenden maradt kérdés» cikkre, mely e lapok 1. hó 6-iki számában megjelent.

Egy városi képviselőtől.

Fentvezett cikk a folyó hó 2-ikán tartott városi közgyűlésnek a városi tisztviselők kérelmére hozott elutasító határozatát úgy kritizálja s az ellen oly álláspontot foglal el, hogy én azt érzem: ez nem maradhat felelet nélkül a városi képviselőtestület részéről! És mert feleletre jobb tollforgató nem akadt, mert talán feleslegesnek látszott, megteszem én — felelek, mert szükségesnek tartom.

Fentvezett cikk fizetésemeléséről s a multa is kiható korpótlékról szól s ezeket kívánja is. Ámde ez így kétszeres fizetésemelés volna! Hiszen maga a cikkíró számítása szerint a korpótlék több, mint a tervezett fizetésemelésnek a kétszerese. Sőt az ily fizetésemelés — ha az 5 év előtti fizetésemelést tekintetbe vesszük — 5 év alatt már háromszoros fizetésemelést jelentene. Sok a jóból! Kivált, ha meggondoljuk, hogy az így felhajtott fizetés még tovább is nőne a korpótlékkal — és ha meggondoljuk azt is, hogy ez a felszaporodott összeg máris méhében hordja a nyugdíjak felszaporodását is. S mind e mellett számolnunk kell több, a küszöbön vagy közel jövőben álló beruházásokkal. Mint például a vízvezeték, a vasutak stb. ... Igazán beleszédül az ember!

Ily terhekkal szemben és az adózó polgárság nagy részének tekintetbe vételével — egyéb és különféle fontos okok bevonása nélkül is — higgadt meggondolással nem lehet a városi képviselőtestületet avval vádolni, hogy a fizetésemelés ügyében elfogulatlanul avagy első szóra hozta volna elutasító határozatát, mint ezt a

cikkíró állítja. Különböztetve az is, hogy hiszen ezen ügy előzetes értekezlet, újsági polémiák és szakosztályi tanácskozás útján mégis csak szellőztetve volt.

Meggyőződésem az is, hogy a közgyűlésen is volt jelen nem egy értelmes, komoly gondolkodású és lelkiismeretes férfiú; miért lenne tehát a közgyűlés határozata mégis elhibázott azért, mert nem a cikkíró kívánalma szerint indult!?

Következésképpen én a közgyűlés határozatát oly higgadtan tartom, hogy az ismételtlen sem lehet más... Ennyi általánosságban!

Azonban szükségét látom annak is, hogy a cikk némely állításaira is némi megjegyzéseket tegyek.

Így cikkíró azt állítja, hogy a képviselőtestületi tagok ismert bizalmas értekezlete kizárólag annak a tájékoztatása végett lett összehívva, hogy kitudassék, hogy a képviselőtestület milyen véleménynyel van a tisztviselők kérelme tekintetében. Különös tehát, hogy az említett értekezlet, sőt még a szakosztály hangulata ellenére a kérelem mégis a városi közgyűlés elé került, és még különösebb, hogy ez még a közgyűlés határozata ellenére is még tovább forszírozatik.

Világos ennél fogva, hogy azon bizalmas értekezlet mégis csak más akart lenni, mint kizárólag csupán tájékoztatás!

Aztán cikkíró a fizetésemelést más városokhoz viszonyítva akarja rendeztetni. Hát ebben igaza is van, csak hogy ez tényleg így már meg is van. Minthogy tagadhatatlan, hogy vannak városok, melyek többet, de vannak, melyek kevesebbet is fizetnek, a körülményekhez viszonyítva és a zsebükre való tekintettel.

Szó nélkül azonban nem hagyhatom még azt, hogy ezen összehasonlítást cikkíró miképpen tanácsolja. Ő erre sok irányt jelez ugyan, de szerintem a legfőbből elfelejtkezett, úgymint: a *gazdálkodást*, meg az *adófizetést* illetőleg, a mikre következő a nézetem:

A városi gazdálkodásnak ugyanis két faktora van; ezek egyike a képviselőtestület, másika meg a tanács. A képviselőtestület a birtokos, a gazdaság ura. Élhet számitással és élhet a nélkül. Azt már mindenki tudja, hogy hová vezet az egyik és hová a másik út. Tehát ezeket is kell ugyancsak fontolóra vennünk azon elhatározásnál, hogy melyik város intézkedéseit akarjuk utánozni a tisztviselők fizetése tekintetében is, nehogy vigyázatlanságból a könnyelműséget kövessük.

A tanács működését meg úgy képzelem, mint egy jószágigazgatóét. S ezt csakis egy esettel akarom illusztrálni, a melyet egy napilap vagy egy év előtt közölt. Egy gazdag, úgyszólván magyar nagyföldbirtosnak a birtoka oly keveset jövedelmezett, hogy az, anyagi szorultságában előnyösnek találta birtokát eladni. Így persze annak árát is nagyon alacsonyra szabta. Arra már nem emlékszem, hogy miért nem adta el mégsem az olcsó birtokát, és hogy miképpen jött közelebbi érintkezésbe egy fiatal, végzett, derék gazdasággal, a ki felvilágosította birtoka nagy értékéről. Elég az hozzá, megpróbálkozott a gazdasággal. Ez tudott a gazdaságból nemcsak többet adni az urának, mint a mennyi eddig jutott volt abból, hanem még valamit be is fektetett évente a birtokába. Így több év alatt annyira fejlesztette a birtokot, hogy annak külön vasútja is volt, és hogy tulajdonosa, rangjához illőleg, fényesen élhetett

AZ «EPERJESI LAPOK» TÁRCZÁJA.

IPARI VISZONYAINK.

írta: Kösch Árpád.

I.

A vidéki kézműipart sújtó bajokat, valamint e pálya küzdelmes voltát s napról napra szomorúbb állapotát vázolni szükségtelennek tartom azért, mivel mindannyian eléggé ismerjük azokat a valóban kétségbeesítő nehézségeket, melyekbe a legutóbbi évtizedek változott viszonyai sodorták iparosainkat.

De okát keresem annak, hogy mi tette az állapotokat oly tarthatatlannak; egykoron szépen fejlődő kézműiparunk miért indult oly rohamosan a hanyatlás, majdnem pusztulás felé s egyúttal módját szeretném megközelíteni annak, mint lehetne a bajokon segíteni, mily eszközökkel lehetne kézműiparunkat ismét felendíteni, virágzóvá és ezáltal vidéki városainkra nézve nem megvetendő közgazdasági tényezővé tenni.

Hazánkban a kézműipar hanyatlását leginkább a fejlődő gyári-ipar és különösen Ausztria évszázadokon át sikeresen fejlesztett s már megerősödött iparvállalatainak a jelen viszonyok mellett jóformán legyőzhetetlen versenyre idézte elő, melylyel szemben iparosaink, szak-képzetségük hiányossága miatt, lépést nem tarthatnak a technikai tudomány bámulatos fejlődésével, tehetet-

* Az Eperjesi Széchenyi-kör november 20-iki népszerű előadásán felolvasta dr. Tóth Sándor.

lenül s ölbetett kezekkel kényszerülnek nézni a gyári-ipar terjeszkedését anélkül, hogy módjukban lenne magukat ez ellen a rájuk nézve fölötte káros, munkájukat bénító verseny ellen bármilyen módon is védeni.

A gyári-ipar mely elegendő tőkével és szakavatott munkásokkal rendelkezik, nagyobb és célszerűbb gépekkel dolgozik s ezek következtében tömegtermelésé és tetszetősebb gyártó-, valamint gyors szállítóképessége által sokkalta előnyösebben állíthatja elő gyártmányait, nálunk a legtöbb iparágban jóformán képtelenné tette a versenyre kézműiparosaink munkáját, vagy legalább is a minimumra szorította le a kézműiparos kereseténél jövedelmezőségét.

A Nyugat hatalmas iparállamaiban is ily visszás helyzetbe jutott volna a kézműipar, ha legerősebb védelmét nem az iparos-osztály értelmisége, széleskörű szakképzettsége és határtalan munkakedve adta volna meg, és ha a nagyipar nem fejlődött volna ott egészséges alapon.

A gyári-ipar egészséges és tudatos fejlesztésére hatásosan érvényesítette befolyását ezeknek az államoknak a közgazdasági kérdésekkel behatóan foglalkozó államhatalma és vasakarattal érvényesített iparpolitikája, helyesen fogván fel azt, hogy a nagyipar csakis akkor lehet valóban közgazdaságilag előnyére az országnak, ha az egyéb létfeltételei mellett az ország különböző vidékeire oszlik meg és nem központosul egy helyen.

A törekvésnek az lett künn az eredménye, hogy lassankint ipari központok alakultak, melyek nemcsak a legtermékenyebb hatással voltak az egész vidékre,

hanem egyúttal az új munkaalkalom által megadták a kézműiparosnak a lehetőséget, hogy egyrészt a gyári-ipar szolgálatába lépve, biztosítsa megélhetését, másrészt pedig — és ezek gyakori esetek — a kézműipar, munkájának tökéletesbítése vagy különös kezügyesség és jó ízlés kifejtése folytán, a nagyipar mellett hatalmas műipart fejlesztett. És nem egy ilyen műiparrá alakult kis iparágból fejlődött idővel sokhelyütt egy-egy hatalmas gyáriipari vállalat.

Míg tehát ezekben az államokban a gyári-ipar inkább a vidéki városokban fejlődött ki és egészséges alapra fektetve virágzik, addig nálunk az állami tevékenység az utolsó évtizedekben oly túlságos központosító szellemet honosított meg, mely elősegítette ugyan a mi székesfővárosunk rohamos fejlődését, de mérhetetlen kárt okozott az amúgy is nehéz megélhetési viszonyokkal küzdő vidéki városoknak.

A vasúti összeköttetések, a gazdasági, kereskedelmi, ipari előnyök, az irodalom, a sajtó, a művészetek, az állam, a testületek és magánosok áldozatkészsége — mind, mind Budapest fejlődését mozdították elő, még pedig a vidéki városok teljes, kegyetlen háttérbe szorításával.

Az ország központja magához vonzotta így nemcsak a vidék tehetősebb iparosainak nagyrészét, hanem egyúttal a munkások színt-javát is; s még egy káros állapotot teremtett: azt, hogy az a munkás, a ki egyszer már a főváros levegőjét szívta, a vidéken hiányát érzi a fővárosban kínálkozó élvezeteknek és mihamarabb ugyanoda visszavándorol.

s ő maga is illetményein kívül — úgy emlékszem — 12,000 frnyi évi fizetést kapott.

Ha a tanács is a város jövedelmét kellő körültekintéssel s gazdálkodással emelné megfelelően, úgy nem hiszem, hogy találkoznék csak egy városi képviselő is, a ki a fizetésemelés mellett nem volna.

Mert hát csak egyet: miért tudta Bártfa városa adósságai után adó tekintetében azt elérni, a mit Eperjes városa nem tudott? És miért kellett egy harmadik arra, hogy mi ezt megtudjuk?

Az általam említett adófizetésre meg a következő megjegyzésem van: A kereskedő világban azt tartják fizetéképességnek, a ki minden pénzbeli kötelezettségeinek kellőképp megfelel. Ilyképen nagyon egyszerű a dolog, hogyha egy város anyagi helyzetét, fizetéképességét adójának befizetése szerint ítéljük meg. E szerint ismételem, hogy az adófizetés a fizetésemelés kérdésével szorosan összefügg, mert legfőbb hőmérője a városi közönség fizetéképességének. Tehát azon kérdés igaz elbírálásánál, hogy melyik város mennyire képes fizetéssel, az adónak mikénti befizetése a számításból ki sem hagyható.

Továbbá csonkának találom a cikkben tisztviselőink fizetésének a kimutatását is annyiban, hogy azoknál a fajárandóság nincsen kimutatva, a mi pedig nagyon is pénzszámba megyen.

A cikkben kimutatott városunk megterhelése is, mely a fizetésemeléssel járna, nincsen kellően megvilágítva, a mennyiben egy szóval sincsen említve abban a vele járó nyugdíj-emelkedés, holott ez jócskán felőne.

Ha már most a tisztviselők rendes fizetéséhez hozzáadjuk a felleltmény árát, úgy talán a városi tisztviselők fizetése mégsem oly csekély? És ha a cikkben kimutatott, a várost érhető terhekhez még a nyugdíjszaporodását is hozzáadjuk, úgy talán mégis csak megmagyarázható a város magatartása!

Mindezek után azt hiszem, hogy a kérdéses fizetésemelés ezidő szerint egészen elejtendő. A korpótléknak azonban helyt adnék, minthogy a városnál az előléptetés nagyon lassú és mert ez szerintem nem terhelné meg azonnal a várost. Ugyanis én határozottan az ellen vagyok, hogy a korpótlék visszaható hatással legyen, mivelhogy ilyesmit egyenesen igazságtalannak tartok. Hiszen hát az 5 év előtti fizetésemelésnél sem jutott senkinek sem eszébe azt a multra is kiterjeszteni, pedig ott is a régi tisztviselő sokat

szolgált kisebb fizetéssel mások ellenében. Egy jó határozat azért üdvös marad, ha egyesek esetleg el is esnek jótéteményeitől. És ezen egyesek miatt a határozatot természetes jellegéből kifogadni s evvel egyéb rendellenességeket okozni nem lenne igazságos; nem lenne jó!

Azt hiszem tehát, hogy egy egészséges mederbe terelt korpótléknak a mozgalma — egyesítve esetlegesen szükségelt fizetésrendezéssel is — eredménnyel járhatna, az *egyensúlyt megállapíthatná!* ...

Eperjesi Széchenyi-kör.

Nov. 20-ikán, vasárnap délután 5 órakor tartotta meg a Széchenyi-kör népszerű felolvasásainak második estjét. Ez alkalommal Gönczi Elek zenekara egy magyar indulóval nyitotta meg az estét. Ezt követte *Fanisch Tivadar* joghallgatónak szavala. Garay Jánosnak «Obsitos»-át adta elő igen ügyesen s oly közvetlenséggel, mely a hallgatókra a legjobb benyomást tette, a kik élénk tapsokkal fejezték ki meglepedésüket a szavaltat iránt.

A szavaltat után dr. *Tóth Sándor* kir. kath. főgimn. igazgató fölolvasta *Kösch Árpád* «Ipari viszonyaink» című tanulmányát.

A tanulmány rámutat a vidéki kézműipar szomorú állapotára, küzdelmes voltára, évtizedek óta mutatkozó hanyatlására s azokra a kétségbeejtő nehézségekre, melyekbe a változott viszonyok a kézműipart sodorták. Mindezeknek az okát a gyáriparnak rohamos fejlődésével s különösen Ausztria sikeresen fejlesztett iparvállalatainak versenyében találja, melylyel szemben iparosaink, szakképzettségük hiányossága miatt, lépést nem tarthatnak a technikai tudomány bámulatos fejlődésével s tehetetlenül kényserülnek nézni a gyáripar terjeszkedését. A kézműipar hanyatlásának második főokát iparosaink szakképzettségük hiányosságában látja, kik a régi megszokotthoz ragaszkodnak s nem elégték ki a kor követelményeit. A szakképzettség hiányának egyik oka ipartörvényünkben rejlik, mely a régi czéhrendszerrel szemben, minden nagykorú egyént feljogosít bármely iparág gyakorlására, ha a tanonczbizonyítvány megszerzése után kétévi gyakorlatot bir kimutatni. A tanulmány bemutatja azután az iparost fejlődésének egyes stádiumaiban. A faluról feljövő, irni, olvasni nem tudó tanonczot, kit mestere minden egyébre használ föl, csak épen a mesterségre nem szorítja s a ki minden előképzés nélkül lesz segédjé. A szakképzés nélküli segéd minél hamarabb mesterré, kontárrá lesz, kinek üzletről fogalma sincsen s gyámoltalanul lép ki az életbe. Hozzájárul az is, hogy a fiatal mesterek korán megöregülnek s az üzleti bajokhoz családi bajok járulnak, s végül, hogy iparosaink is nagyrészt az általános «magyar betegség»-ben: az úrhatnámságban szenvednek.

A bajok orvoslására nézve szükségesnek tartja a közép intenzivebb iskoláztatását és folytatólagos kiképzését. A tanoncziskolák mellett segéd-iskolákat kellene létesíteni, melyeknek látogatása kötelező volna

egy bizonyos ideig. Szakiskolákat és tanműhelyeket kellene felállítani, különösen a várnegyék székelyeinek rendszeresen ismétlődő, tanoncz- és segéd munkások készítményeinek kiállítását rendezni, vándor szakelőadókra gondoskodni; ingyen-szaklapot indítani, melyeknek fontos részét a mintalap-melléklet képezné. Az államnak nagyobb gondot kellene fordítani a kézműiparra; az iparosokat segítse gépek beszerzésénél s úgy az állam, mint az összes hivatalok, törvényhatóságok szükségleteinek beszerzésénél kizárólag csakis hazai iparosok gyártmányait vegyék igénybe. Végül megjegyzi, hogy a legmesszebbmenő állami támogatás csak akkor lesz sikeres, ha hazánk egész közönsége tettekkel fogja bizonyítani azt, hogy csakugyan pártolni akarja a magyar ipart, s idezi Kossuth Lajosnak intő szavait: «A mit nekünk a honi ipar nyújthat, azt idegenből venni hazánk elleni bűn.»

Kösch Árpád tanulmánya a mily rendkívül érdekes, épp oly tanulságos volt. Iparosaink e felolvasásból igen sokat tanulhattak és sok jó tanácsot vihettek magukkal. A közönség a legnagyobb érdeklődéssel, feszült figyelemmel kísérte az előadást elejétől végig s a felolvasás végén lelkesen megjelenezte a tanulmány szerzőjét.

A becses tanulmány hatását nagyban növelte dr. *Tóth Sándor* szabatos, érthető, szép felolvasása.

A vasárnapi felolvasó-estélyen igen szép számú, figyelmes közönség töltötte meg a Vigadó nagytermét. Nem hagyhatjuk szó nélkül azt sem, hogy a Széchenyi-kör érdemes elnöke: báró *Ghilling Imre* főispán úr ömeltósága követendő példakép jár elől a népszerű felolvasásoknál. minden alkalommal megtisztelven e felolvasásokat megjelenésével. Óhajtható volna, hogy városunk intelligenciája is kövesse ömeltóságának példáját s nagyobb számban való megjelenésével, e felolvasások iránt való érdeklődésével buzdítsa iparosainkat ez estélyek látogatására, a mi mindenesetre csak haszonnal járna városunk iparos-osztályára s egész társadalmunkra. Az érdekes felolvasó-estét Gönczi Elek zenekara által előadott magyar darabok zárták be.

A következő népszerű felolvasó estély decz 4-ikén, vasárnap délután 5 órakor lesz. Ez alkalommal Radó Antalnak «A kivándorlók» cz. költeményét dr. *Raffay Ferencz*né úrnő szaválja; valamint dr. *Perényi József*nek «A gyümölcs termeléséről és értékesítéséről» cz. tanulmányát dr. *E. Nagy Olivér* jogakad. tanár fogja felolvasni. A felolvasáson 60 drb vetített-kép kerül bemutatásra.

Felolvasó-estély. A Kör február 23-iki (szerdai) irodalmi estélyén ismét szorongásig megtelt a kisterem érdeklődő, figyelmes közönséggel. Ezek az esték már olyan népszerűek, hogy a kisterem alig elegendő a közönség befogadására. Tudjuk, nem az irodalmi estélyek rendezőin múlik, hogy ezeket a felolvasásokat nem a nagyteremben tartják, de ma-holnap már elkerülhetetlen lesz a nagyterem megnyitása, különösen, ha a felolvasások színvonala olyan marad, mint a mostaniaké. A legutóbbi estélyt *Úsz Irénke* szavala nyitotta meg. Már bájos megjelenése is meghódította a közönséget s a felette kedvező benyomást szép előadása mélyebb, maradandóvá tette. Ábrányi Emilnek «A magyar nyelv» cz. költeményét szavalta el, lelkesen

II.

Egyik főoka kézműiparunk hanyatlásának és versenyképtelenségének abban is rejlik, hogy ma már alig vannak a vidéken szakavatott iparosaink s a meglevők is a régi, megszokotthoz ragaszkodnak s éppen nem törekednek arra, hogy az igényeknek megfelelőbb munkát állítsanak elő. De hisz ez másképp nem is képzelhető, mert vidéki iparosaink között ugyan hány van olyan, a kinek alkalmá nyílt volna magát szakmájában kiképeznie, s hánynak nyílt alkalmá valami jobbat látnia?

Nagy hibájuk iparosainknak továbbá, hogy ha egy munkát elvállalnak, nem tartják be a szállítási időt s már jóformán szabálylává vált, hogy a megrendelt munkák az ígért határidőre — sohasem készülnek el.

Ha egyes iparágakban észlelhető is némi haladás, iparosságunk bizony nem emelkedik oly mértékben a mai kor színvonalára, mint azt a fogyasztó-közönség igényei megkövetelik, s ez is egyik oka annak, hogy iparosaink munkáját — mely talán tartósabb, mint a gyári munka — nem egyszer kiszorítják a központi nagy ipartelepek tetszetősebb készítményei.

Látnivaló, hogy iparosaink a kellő értelmiség és szakképzettség híján nem tudnak eléggé alkalmazkodni a megváltozott viszonyokhoz s inkább kétségbeesnek, mintsem hogy erős akarattal igyekeznének arra, hogy a kor követelményeinek megfelelőhessenek.

De iparosaink jelen szomorú helyzetét és a kellő szakképzettség hiányosságát nagyrésztben jelenlegi ipartörvényünk is okozta, mely — az iparszabadság elvére alapítva — egyéb intézkedései mellett eltörölte a régi czéhrendszernek nemcsak valóban káros és fejlődést gátló oldalait, hanem ezekkel együtt a rendszernek sok oly üdvös intézkedéseit is, a melyek még ma is csak hasznára válnának iparosaink legtöbbjének.

Igy a czéhrendszer szabályai szerint csak az válhatt mesterré, a kinek megvolt a szükséges szakképzettsége. Ennek elérése végett inasidőt töltött a mesternél, azután meghatározott ideig legényképp működött, annak eltelte után tapasztalatok szerzése végett vándorútra kelt s végül a czéh által meghatározott próbamunkát volt kénytelen elkészíteni. A czéhrendszer szerint való társulás tiszteletet szerzett az iparosnak és az ipari munkának, fokozta az iparos önértetét és erkölcsi tekintetben is nagyrebecsülendő előnyökkel járt.

Jelenlegi ipartörvényünk szerint hazánkban minden nagykorú vagy nagykorúnak nyilvánított egyén — férfi vagy nő — bármely iparágat, bárhol, szabadon gyakorolhat, s a kiskorúak 18-ik életévük betöltése után nyilváníthatók nagykorúakká. Az esetben pedig, ha a gyakorolni szándékolt iparág oly mesterség, mely kézműves természeténél fogva csak hosszabb gyakorlás után sajátítható el, tanonczbizonyítványt bemutatva, tartozik azt igazolni, hogy az iskolai viszony megszűnése után szaktávágó műhelyben, szaktávágó munkával, legalább is két évig foglalkozott.

Ennyiben áll az egész kötelező kvalifikációja a leendő iparosnak. De ezt a képesítést illuzóriussá teszi az ipartörvény későbbi §§-ai, mert a törvény jogi személyeknek, sőt egyáltalán mindenkinek megengedi az ipar üzését, a ki képesített üzletvezetőt tart, valamint megengedi azt is, hogy a ki valamely képesítéshez kötött iparágat megtanult, bármilyen más iparágat is üzhet. A szabó tehát cipész is lehet, a hentes az asztalos-ipart is folytathatja, a lakatos lehet szobafestő s így tovább.

(Folyt. köv.)

Igmándi

keserűvíz, reggelenként félpohárral használva,

meglepően gyors és nagyszerű sikerrel pótolja otthon bármely évszakban a Karlsbadi és Marienbadi ivókurát gyomor és bélbajokban, úgyszintén elkövéredés, szívelhájásodás és azzal járó fulladásnál, sárgaság, máj- és lépdagadás, hashajtó ásványvizek meg sem közelítik, és saját érdeké-

ben cselekszik, ki helyette mást nem fogad el. — Utasítás mellékelve. — Kapható Eperjesen Bohrandt J. W. kereskedésében.

Főszékhely és forrástulajdonos: SCHMIDTHAUER LAJOS gyógyszerésznél Komáromban. — Egész üveg 50 f., félüveg 30 f. — Az egyedüli természetes keserűvíz, a mely kis üvegben is kapható

s a vers minden szépségét érvényre juttatta. A közönség viharos tapsa azt mutatta, hogy örömmel várja a kezdett folytatását. Az estély felolvasója *Vöröss Sándor* volt, aki *Csokonai és a magyar nyelv*-ről írt tanulmányával megnyitotta azt a felolvasó cyclust, mely a XIX század irodalmának keretében a reform-korszakot és ezzel együtt a modern Magyarország kialakulását van hivatva a közönséggel megismertetni. Sokat várnak ettől a cyclustól s csak dicsérhetjük az irodalmi szakválasztmány buzgalmát, mert a közönségnek nagy hasznára lesz, melynek élénk részvétele legvilágosabb elismerése annak, hogy az eszme jó. *Vöröss Sándor* Csokonaiában vázolta az akkori kor képét, a költővel megismerteti a kort s a korról a költőt. Nem adatokat ad, hanem inkább Csokonai lelkének fejlődését rajzolja. Megismerteti egész költészetének szépségeit, gondos tanulmányt ad lyrájáról, epikájáról és drámáiról. A nyelvújítási mozgalom képével zárja be felolvasását s kimutatja ebben Csokonai szerepét és nagy fontosságát. Nagy érdeme volt a felolvasásnak könnyed, gördülékeny előadása, választékos, színes nyelve. A közönség nagy elismeréssel adózott a felolvasónak. Végül még egyet ajánlunk az irodalmi szakválasztmány figyelmébe. A nagyteremből a kisterembe két ablakos ajtó vezet, melyeken oly erővel áramlik be a hideg levegő, hogy a közelben ülők egészségének ártalmára van. A bajon könnyen lehet segíteni azzal, hogy valami szőnyeget akasztanak az ajtó elé.

Az Eperjesi Széchenyi-kör bártfavidéki népnevelési választmánya nov. 20-ikán d. e. 11 órakor évi közgyűlését tartotta.

A Kör zene- és képzőművészeti szakválasztmánya nov. 30-iki háziestéjének műsora:

- MEYERBEER: *Eskü és Fegyverszentelés*, a *Hugenották* című operából; előadja *Kohout Lipót* karmester úr vezetése alatt a 67. számú gyalogezred zenekara.
- LISZT: *Polonaise*; zongorán előadja *Regéczy Margit* úrnő, a Kör vendége.
- POPPER: *Magyar rhapsodia*; játssa *Kerpely Jenő* úr, gondokaművész.
- Magyar dalok; éneklő *Banó Aladár* úrnő.
- TARTINI: *Ördög-trillája*; hegedűn játssa *Regéczy Ilona* úrnő, a Kör vendége.
- a) DAVIDOFF: *Romance sans parole*, b) van GOENS: *Scherzo*; előadja *Kerpely Jenő* úr, gondokaművész.
- BERTÉ: *Nyitány* a *Milliomosnő* című operából; előadja *Kohout Lipót* karmester úr vezetése alatt a 67. sz. gyalogezred zenekara.

Kezdeté est 6 órakor.

A következő háziesték:

1904. december	7-ikén	felolvasás.
"	14-ikén	zeneestély.
1905. január	11-ikén	zeneestély.
"	18-ikén	felolvasás.
"	25-ikén	zeneestély.
"	február 1-jén	felolvasás.
"	" 8-ikén	zeneestély.
"	" 15-ikén	felolvasás.
"	" 22-ikén	zeneestély.
"	márczius 1-jén	felolvasás.
"	" 8-ikén	zeneestély.

SZÍNHÁZ.

Őszi színi-évadunk e napokban bevégeződik. Krémer Sándor színtársulata november 29-ikén tartja az utolsó előadást. Nyomban utána Szatmárra költözik át a társulat, a hol virágvasárnapig megszakítás nélkül fog működni. Örömmel zárjuk le a kéthónapos szezonot annak megállapításával, hogy évek óta nem működött Eperjesen olyan jól szervezett, kiváló erőkből, hivatása magaslatán álló társulat, mint a mostani. Maga az igazgató teljes odaadással vezette a sok tagból álló társulat ügyeit. Erélylyel, de másrészt jóakaró figyelemmel végezte nehéz feladatát. A közönséggel szemben tanúsított figyelme, új és értékes darabok beszerzésére irányított áldozatkészsége teljes elismerésünket s köszönetünket érdemelte ki. Őszintén óhajtjuk, hogy Szatmár város művészetkedvelő közönsége lelkesen s kitartóan támogassa Krémer Sándort, a vidéki színiigazgatók egyik legrátermettebb képviselőjét. Különösen ki kell

emelnünk az évad bezártával a színházi rendezőségnek buzgóságát. Peterdi, Szentés és Papir e téren is kiválóan érdemesültek. Az operett-előadások sikerét fellette fokozta a színházi zenekarnak szakértelme, a mely nem egyszer kárpótolta a gyengébb librettóért.

A legutóbbi napoknak legnagyobb érdeklődést keltő előadása volt *«A löcsei fehérszöny»*, a melynek *szombat*on, november 19-ikén volt a bemutatója. Majd pedig *vasárnap* és *szerdán* megismételték. A dramatizált regények rendszerint terjengősek, cselekményük lassú, hajlik az unalmasság felé, nélkülözik a színpadi hatás titkait. Ilyenformán vagyunk *«A löcsei fehérszöny»*-nyal is. Szerencsére a cím szerep Kendi Boriska kezeiben volt s így mégis élvezetes estében volt részünk. A kiállításra nagy gondot fordított a rendezőség. Ez is előnyösen hozzájárult az előadás sikeréhez. Kendi Boriska mellett kitűntek még: Szilágyiné, Krasznai, Papir, Erneyei s Krémer.

Hétfőn, félhelyárak mellett a *«Hajdúk hadnagya»* szép közönséget vonzott. Kornai Margit s Áldori László ezúttal is növelték eddigi sikerüket. Kedvelt primadonnánk: Kornai Margit, gyakrabban betegeskedett a mostani évadban. Csakis ennek számítjuk be azt, hogy ezidei fellépései szép tehetségével nem állottak egészen arányban.

Kedden Hiermausnak *«Péncz»* cz. életképét adta elő a színtársulat *Pataki Riza* jutalomjátékaul. Csodáljuk az igazgatótól és Pataki Rizától, hogy ily gyöngé darabot egyáltalán előadnak, sőt jutalomjátéku kitűznek. Az életkép a legalsóbb társadalmi osztályok nyomorát, életük küzdelmeit stb. tárgyalja, s a színpadon hatásra csak úgy számíthat, ha kitűnő előadásban részesül. Az előadás azonban egyike volt az ez idényben előfordult legrosszabbaknak. Pataki Rizát és Kendi Boriskát kivéve, az összes szereplők ingadoztak; szerepeiket nem tudták, stb. Pataki Rizának az első és második felvonásban három, díszes virágcsokrot és becses ajándékokat nyújtották át a nézőtérrel. Közönség szép számmal volt.

Csütörtökön *Tisztai Miksa* jutalomjátékaul *«Az orosz-japán háború»* — állítólag színmű — bosszantott bennünket. Ismeretlen szerző üres mesét feldoz össze benne. A komikusnak született *Tisztai Miksa* szerencsésebb választást tehetett volna.

Pénteken ismételték a *«Tetemrehívást»*, kitűnő előadásban.

A hátralevő műsor: *Vasárnap* d. u. 3 órakor ifjúsági előadásul a *«Falurossza»*; este *«Vasgyáros»*. *Hétfőn*, félhelyárakkal: *«Pesti nők»*, operette. — *Kedden*, búcsúelőadásul: *«Milton»*, Jókai színműve.

HIREK.

* **Kinevezés.** A vallás- és közokt.-ü. minisztérium *Kirner Dező* okl. tanár a bártfai állami gimnáziumhoz helyettes-tanárrá nevezte ki.

* **Kinevezés.** Sárosvm. főispánja *Hegymegi Imrét* vm. irodatiszté és *Sándor Bélát* irnokká kinevezte.

* **Kinevezés.** A m. kir. igazságügyminiszter *Bodnár Béla* gálszécsi lakost a giráltyi kir. járásbíróshoz végrehajtóvá nevezte ki.

* **Új őrnagy.** Ő Felsége a cs. és kir. 18-ik hadosztály-tüzérezredhez — a Budweisba távozó *Hurtz Vilmos* őrnagy helyébe — *Tscherne Viktor* őrnagyot helyezte át, ki eddig mint I. oszt. kapitány a komáromi 15-ik hadosztály-tüzérezred kötelékébe tartozott. Az új őrnagy állomáshelyét már el is foglalta.

* **Áthelyezés.** *Rüthiers Félix* 18-ik hadosztály-tüzérezredbeli I. oszt. századost a 11-ik hadtest-tüzérezredhez helyezték át.

* **Az eperjesi ügyvédi-kamara** ezennel közhírré teszi, hogy dr. *Klein Adolf Samu* ügyvédet Kisszeben székhelyvel a kamara ügyvéd-névjegyzékébe felvette.

* **Jubileum.** Az eperjesi állami tanítónéköpöz-intézet tanártestülete, egyik kiváló tagja: *Molnár Mária* tiszteletére, áldásos működése 25-ik éves fordulójára alkalmából, az intézet tornatermében december 18-ikán d. e. 11 órakor jubileumi ünnepélyt rendez. Az ünnepély sorrendje: 1. Üdvözlő-dal. Éneklő az eperjesi áll. tanítónéköpöz-intézeti növendékek énekkara. 2. Üdvözlések. 3. Himnusz. Előadja az eperjesi áll. tanítónéköpöz-intézeti növendékek énekkara. A kik az ünne-

peltet előszóval vagy írásban üdvözölni óhajtják, szíveskedjenek december 12-ikéig Dúzs Mária eperjesi állami tanítónéköpöz-intézeti igazgatójának jelentkezni.

* **Podhorányi Bálint temetése.** Városunknak őszinte rokonnézzel meggyászolt polgármesterét, Podhorányi Bálintot, nov. 21-ikén temették el. A ravatal a város-háza előtt volt felállítva s temédek koszorú borította. A városi tisztikar s a honvéd-tisztikar gyönyörű szép koszorút helyezett a koporsóra. A temetési gyászszertartás 1/2 3 órakor vette kezdetét; de már kora délután ezeryni nép hullámzott a város-háza előtti tágas térségen, igen sokan pedig fenn a tanácsteremben járultak a gyászborult család elé, meleg baráti részvétüknek kifejezést adni. A temetésen az összes polgári és katonai hatóságok résztvettek. Megjelent a temetésen városunk képviselője: Keczer Miklós is. A legtöbb hatóság és intézet testületileg vett részt a temetésen. A gyászszertartást Zaborovszky Béla plébános végezte, az összes segédlelkészek közreműködésével. Megindító volt a színtársulat vegyeskara által előadott *«Mért oly borús...»* kezdetű gyászdal. Elhunyt polgármesterünket a kálváriai családi sírboltban helyezték örök nyugalomra. Áldott emlékezetét, jó szívet s becsületességét kegyelettel fogja megőrizni Eperjes város közönsége.

* **Kérelem.** A *Sárosvármegyei Jótékony Nőegylet* *«Erzsébet-árvaház»*-ában, mint minden évben, úgy ez idén is, f. hó 23-ikán d. u. 5 órakor fogjuk megtartani a szegény árva-gyermekek *karácsonfa-ünnepét*. Az emberszeretet nevében felkérjük a nemes-szívű emberbarátokat, valamint egyetűnknek és árvaházunknak jóakaróit, hogy az árvák karácsonfaünnepére szánt (élelmi-, játék- és tanszerekben, pénzben, valamint ruhaneműekben stb. álló) szíves ajándékaikat az *«Erzsébet-árvaház»*-ba beküldeni méltóztassanak. A kegyes adományokat nyilvánosan fogjuk nyugtázni! Együttal ebben az évben is ajánljuk az *újévi üdvözlőtekek* megváltásának szokásos jótékony intézményét nagyérdemű közönségünk szíves figyelmébe.

Eperjesen, 1904. évi november hó 27-ikén.

Tahy Józsefné s. k., Dr. Flórián Károly s. k.,
elnök. titkár.
Kösch Árpád s. k.,
pénztárnok.

* **Az eperjesi evang. templom renoválása.** Az eperjesi ev. I. egyház presbitériuma nov. 24-iki üléséből javaslatot tett az egyházi közgyűlés az iránt, hogy a templom belseje, a mely az 1887-iki nagy tűzvész alkalmával megrongálódott, mintegy 4000 kor. költséggel kifestessék s az ablakok és díszítések kijavíttassanak. A munkálathoz előreláthatólag a kora tavaszon hozzáfognak. A renováláshoz szükséges összeg Kubinyi Albert 520 kor., Raisz Ede 500 kor. adományából s az eperjesi két ev. egyház remélhető áldozatkészségéből s egyéb adományokból máris biztosítva van.

* **Kérelem a jótékony szivekhez!** Az Angolkisasszonyok eperjesi B. Mariae V. intézete azon kéressel fordul a könyörület szivekhez: szíveskedjenek akármilyen kis adománnyal hozzájárulni, hogy a szegény gyermekek karácsonya valódi örömmé legyen. Intézetünkbe több mint 500, nagyjából szegény napszámos- vagy szolgálatban levő szülők gyermeke jár, kiknek szeretőnk a karácsonyt emlékeztetéssé tenni. Azért a legkisebb pénzbeli adományt, játékszert, süteményt, használt ruhaneműt stb. a legnagyobb köszönettel fogadjuk, és az ezen alkalommal, decs. 23-ikán d. e. 10 órakor tartandó kis ünnepélyre a jótékony adományozókat ezennel meghívjuk. Azért bátorkodunk kérésünkkel már most jönni, mert a Mária-kongregáció tagjai a begyűlt pénzen beszerzendő ruhaneműket varráshoz már most hozzáfognak. A jó Isten áldása szálljon a kegyes jótévedőkre! Eperjes, 1904. november havában. *Angolkisasszonyok B. Mariae V. intézete.*

* **Dr. E. Nagy Olivér felolvasása.** Nov. 19-ikén a Kassai Kazinczy-kör felkérésére dr. E. Nagy Olivér, eperjesi jogakad. tanár felolvasást tartott Kassán *«A nők jogi állása»* czímen. A díszes közönség előtt nagy érdeklődést keltő felolvasás keretében ismertette a nők társadalmi, politikai és magánjogi helyzetét. A felolvasott dolgozatot a kassai *Felsőmagyarország* cz. lap tárczarovata egész terjedelmében közli.

* **Takarmányszállítási díj kedvezmények.** Az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés arról értesíti a vidéki kerületeteket, hogy közbenjárása folytán a takarmányszállítási díj kedvezmények egyenlő előfeltételek mellett a közvetítő kereskedelmek is megadattak.

A legkiválóbb tanárok és orvosoktól mint hathatós szer:

Sirolin

tüdőbetegségeknel, légzőszervek hurutos bajainál, úgymint idült bronchitis, számarhurut és különösen lábbadozóknál influenza után ajánlatik.

Emeli az étvágyat és a testsúlyt, eltávolítja a köhögést és a köpetet és megszünteti az újul izzadást. — Kellemes szaga és jó íze miatt a gyermekek is szeretik. A gyógyszerárakban üvegenként 4 kor-ért kapható. — Figyeljünk, hogy minden üveg alatt czéggel legyen ellátva:

F. Hoffmann-La Roche & Co vegyészeti gyár Basel (Svájcz).

* **A Sárosvármegyei Gazdasági Egyesület Eperjesen**, nov. 28-ikán, hétfőn d. e. 11 órakor a vármegye-háza tanácstermében tartja rendes őszi közgyűlését. A közgyűlést megelőzőleg ugyanott délelőtt 10 órakor igazgató-választmányi ülés lesz. A közgyűlés tárgysorozata a következő: 1. Az igazgató-választmány előterjesztései. 2. Elhalálozás folytán üresedésbe jött egy igazgató-választmányi tagságnak választás útján való betöltése. 3. A gazdasági egyesület 1905. évi költségvetésének és működésének megállapítása. 4. A gazdasági egyesület tagjainak előterjesztései s indítványai

* **Törvényhatósági bizottsági tagok választása.** Nov. 28—30-ika közötti időben fog végbemenni vármegyénk területén a törvényhatósági bizottsági tagok választás. Ezúttal az 1904. év végéig terjedő megbízással bíró összes, valamint az 1907. év végéig terjedő hatálylyal megválasztott bizottsági tagok sorában megüresedett tagsági helyek fognak betölteni. Tudvalevőleg a vármegye területe 29 választókerületre van beosztva. Az eperjesi alsó- és felső-kerületben nov. 29-ikén lesz a választás. Az alsó-kerület választási elnöke Klefner Gyula, a felső-kerület elnöke Berzeviczy Elek. Mindkét kerületben három-három tag fog választatni. Ugyanis a felső-kerületben lejárt Nádaskay Sándor, Krayzell Aladár és Zaborovszky Béla mandátuma. Az alsó-kerületben dr. Szlávik Mátyás és Magyar József mandátuma; Vilecz Kamil pedig meghalt. November 28-ikán lesz a választás: a bártfaújfalu, fricsi, hanusfalui, kapii, lemesi, palocsai, sóvári, kisszebeni, szvidniki, és zborói kerületekben. November 29-ikén: a bártfai, eperjesi alsó és felső, gerlachói, girálói, héthársi, pécsújfalu, radácsi, nagysárosi, smilnói, somosi és tarnói kerületekben. November 30-ikán a berzeviczei, kurimai, raszlaviczai, szinyei és ternyei kerületekben.

* **Ízléses és a legújabb divatnak megfelelő karácsonyi és alkalmi tárgyakkal** változatosan összeállított kirakataira hívja fel a nagyérdemű közönség figyelmét *Cattarino Sándor* eperjesi papir- és díszműárkereskedő.

* **Az Eperjesi Korcsolyázóegylet** nov. 30-ikán (szerdán) d. u. 5 órakor a takarékpénztár üléstermében rendes évi közgyűlést tart, a következő tárgysorozat: 1. Elnöki jelentés az elmúlt évről. 2. Az egyleti számadások és pénztár megvizsgálására felkért bizottság jelentése és a felmentvény megadása. 3. Az egylet évi költségvetésének és a rendes- és családtagok évi díjának megállapítása. 4. Egyes tagok részéről a közgyűlést megelőzőleg három nappal az elnökkel benyújtandó indítványok tárgyalása (alapszabály 16. §). 5. A választmányi tagok és számvizsgáló-bizottsági tagok megválasztása.

* **Életűnt gör. kath. lelkész.** *Zubriczky Gyula* somi gör. kath. lelkészről — ki a múlt héten vetett véget életének Kőszegen, — még a következőket tudtuk meg. Hétfőn, nov. 14-ikén összecsomagolta holmiját, azzal a szándékkal, hogy hazautazik családjához Som községbe. Fialat felesége és gyermeke számára értékes ajándékok vásárolt. Aznap délután eltávozott szállásáról. Este nem tért haza; azt hitték, hogy búcsúzni volt valahol és vacsorára ott marasztották. Zubriczky azonban még kedden délelőtt sem ment vissza szállására. Távolléte ekkor már aggodalmat keltett, de azt hitték, hogy ideges ember létere csomagját zavarában felejtette szállásán és podgyász nélkül utazott családjához. Táviratoztak Som községbe Zubriczkyékhoz, onnan azonban az a válasz jött, hogy a lelkész még nem tért haza, s ha eltűnt, valószínűleg Amerikába utazott, hova kivándorolni már régi vágya volt. A rendőrség előtt azonban Zubriczky hirtelen eltűnése gyanúsak tetszett, azért a rendőrkapitány elrendelte az eltűnt lelkész nyomozását. Hosszú kutatás után a községi erdőben megtalálták a szerencsétlen lelkész holttestét, a melyet egészen eltakart a hó. Kezében revolver volt, melyből három töltés hiányzott. Megvizsgálták a halottat s két sebet találtak rajta. A pap zsebében leveleket találtak, melyek azt bizonyítják, hogy Zubriczky előre készült az öngyilkosságra. Egy levelet a hatóság számára írt és ebben közli, hogy gyógyíthatatlan betegsége kergette a halálba. A másik levél Zubriczky Gyula nyug. kir. kúriai bírónak van címezve s ezt rendeltetése helyére küldték. Az öngyilkos holttestét a községi tetemházba vitték. A lelkész valóságos férfinépszerűség volt. Megjelenése és kedves modora révén a társaságban mindenütt megkedvelték és tragikus halála mély megdöbbenést és részvétet keltett.

* **Virilisták 1905-re.** Eperjes szab. kir. város virilistáinak névsora már összeállított s elfogadást végett legközelebb a közgyűlés elé terjesztetik. 58 rendes tag s megfelelő számú póttag hivatik be a sorrendben következő legtöbb adófizetők közül: 1. Bank-egylet (8532 kor. 99 fill.), 2. Nagysárosi Múmalom, 3. Eperjes sz. kir. város, 4. Eperjesi Takarékpénztár,

5. Gör. szert. r. kath. káptalan, 6. Ghillány-alapítvány, 7. dr. Herczogh Árpád, 8. dr. Lakner Árpád, 9. Villamvil és Erőátviteli R.-t., 10. dr. Csátary Ágost, 11. dr. Hartmann Samu, 12. dr. Rosenberg Teofil, 13. Barts Emil, 14. dr. Propper Adolf, 15. Tanulmányi-alap, 16. dr. Müller Bertalan, 17. dr. Vályi János, 18. Krivoss Gyula, 19. Urbán Gyula, 20. dr. Sonnenschein Simon, 21. dr. Raffay Ferencz, 22. Zborovszky Antal, 23. Uhlarik Mátyás, 24. dr. Ferbstein Márk, 25. özv. Mosászky Gyözőné, 26. Maléter Árpád, 27. dr. Mosászky Titusz, 28. gr. Dessewffy Dénes, 29. Fried Simon, 30. Fuchs Jakab, 31. Donhoffer Gusztáv, 32. Tahy Emilné, 33. Ruby József, 34. dr. Schmidt Gyula, 35. Fest Lajos, 36. Moskovics Gyula, 37. Sitányi Lajos, 38. Sárosvm Gazdák Fogyaszt. Szövetk. 39. Hartmann József, 40. Kubinyi Albert, 41. Meliőrész József, 42. Kósch Árpád, 43. dr. Kakúsz Béla, 44. Rosenberg Hermann, 45. Dessewffy Lajos, 46. Kassa-oderbergi vasút, 47. Schwartz Ede kereskedő, 48. Ág. h. ev. Kollégium, 49. dr. Ghillány József, 50. dr. Hübschmann Bertalan, 51. Bielek László, 52. Véber Ágoston, 53. Korn Vilmos, 54. Gombos Zsófia, 55. özv. Klór Gyuláné, 56. Berger Henrik, 57. Mandics Ede, 58. Beszkid Antal (652 kor. 96 fill.), 59. özv. Bohrandt Vilmosné, 60. Grossmann Ármán, 61. Glücksmann Mór, 62. dr. Osvald Tivadar, 63. Vendéglősök és Korcsmárosok Szövetkezete, 64. özv. Görgey Béláné, 65. özv. Kiszely Mártonné, 66. Szmoligovics Szilárd, 67. Feldmann Adolf, 68. dr. Engler Emil, 69. Goldfinger Izidor, 70. Boros Zsigmond (560 kor. 86 fill.)

* **Sürgős figyelmeztetés!** Üzletben található legfinomabb s valódi *kinai-s orosz-tea*, kilónként 10—30 kor.-ig mellőzhetővé teszi, hogy ezen cikket Bécs-, Trieszt- avagy Londonból szerezzük be, mint azt számos teafogyasztó háznál eszközölik. Megrendelés előtt kérem czéggemnél próbát eszközölni. Valódi angol jamaika-*rum* legfinomabb minőségekben szintén nálam beszerezhető. Teljes tisztelettel *Pálesch Árpád* droguista Eperjesen.

* **A plavniczai áll. el. iskola** november 19-ikén Erzsébet királyné emlékeztetése, a gondnoksági tagok s számos vendég jelenlétében gyász-emléktűnnepelet tartott. A templomban gyász-istentisztelet volt, mely alkalomból a gyászlobogó alatt felvonult ifjúság az istentiszteleten magyarul énekelt. Az iskolában a tanulóifjúság elénekelte a Kőlcsey Himnuszát. A gyermekek elszavalták a következő verseket: «Szeptember tizedikére», «Erzsébet meghalt», «A gödöllői erdő», «A nyolczadik tör», «Cziprus-ág». Gajdos János ig-tanító gyász-emlékbeszédet tartott. Végül a növendékek elénekeltek a Szózatot s valamennyinek Rusznyák Bálint gondnoksági tag, emlékül Erzsébet királyné képét ajándékozta.

* **Az Eperjesi Tanári-kör** e napokban küldötte szét felolvasásairól szóló felhívását a nagyközönséghez abban a reményben, hogy Eperjes város művelt közönsége — mely eddig is oly élénk érdeklődést tanúsított felolvasásai iránt — még fokozódottabb lelkesedéssel karolja fel ügyét, melynek szolgálatába szegődött s a melynek sikere egyes-egyedül a nagyközönség részvételétől s kegyes pártolásától függ. Törekvése önzetlen; czélja ismeretes. Megvalósítása érdekében minden lehető elkövet, hogy a közönség jogos igényeit, melyeket ilyen testülettel szemben támaszthat, kielégítse. Programját kiszélesítette, midőn a tudománynak arra a mezejére lépett, melynek virágai — a tanárság igaz fájdmalára s a társadalom nagy kárára — elfeledten, senkitől nem érintve, virágágyaikon hervadtak s porladtak el, a helyett, hogy az ifjúság homlokát övezték s ékesítették volna. Mily elkeseredés, mennyi düh fogant meg a szivekben, a társadalom kebelében éppen azok ellen, a kik ezeket a hímes-virágokat szemelgetve, kuszorút fontak az ifjúság homloka köré, hogy majdan, ha az élet küzdőterére lép, fennen ragyogtassa nemcsak értelmi fejlettségét, hanem erkölcs fényét, szíve nemeségét. Mégis mi volt az oka annak, hogy ez a félreértés megtörténhetett? Nagyon egyszerű s mégis oly kevesek előtt ismeretes s még nehezebben érthető. A kölcsönös megismerés és a nemtörődömség. A társadalom, respektíve a szülő még most sem érti az iskolát, még kevesebbé érti feladatát, czélját, eszközeit, eljárását, de nem is törődik vele, hogy megismerje... hisz annyi a dolga. Ha ezen a réven baj éri. tombol, hibáztatja azokat, a kiket a legkisebb szemrehányás sem érhet, de hogy az okát kutassa, arra rá nem ér; végre belenyugszik a megmáshatatlanságba, úgy gondolja. Pedig egy kis jóakarattal, több bizalom, némi érdeklődés, s a bajon segítve volna. Kölcsönösnek mondtuk, a mint hogy úgy is van! Mert csak a legújabbban ébredt a tanárság arra, hogy ezt a kölcsönös megismerést eloszlassa. Ha tett is eddig kísérletet, czélját el nem érte, mert az Értesítőkből foglalt felvilágosításokat és útmutatásokat eddig senki nem olvasta az érdem-

jegyek táblázatain kívül, s ha olvasott is, legtöbbször meg nem értette, vagy ha értette, nem azt találta, a minék hasznát vehette volna. Újabbban már közvetlen érintkezést keres a társadalom tagjaival, a szülőkkel, vagy úgy, hogy kölcsönösen megbeszélnek bizonyos követelményeket, vagy hogy a nevelők megismertetik munkásságukat. Az Eperjesi Tanári-kör elég kedvező helyzetben van, hogy ez utóbbi kísérletnek megfeleljen, a mennyiben felolvasásai sorozatában módot találhat ezen megismerés elosztására, illetve a nevelés legfőbb és mindinkább előtérbe nyomuló tényezőinek megismertetésére. A közönségnek meg alkalma nyílik annak értékesítésére úgy a maga, mint a társadalom javára, csak akarnia kell. Ezzel még nem mondtuk azt, hogy a bajon oly rövidesen és hatásosan segítettünk, hisz e nemű felolvasásaink még egyelőre sok kívánnivalót hagynak hátra s ezen szempontból még nem is rendszerezsek, csak előhírnökei akarnak lenni annak a folyamatnak, mely, ha beválik, megindul, hogy a félreértéseket, melyek megvannak, eloszlassa s közös ügyünk, az ifjúság nevelésügyét a helyes mederbe terelje. A közönség a sor, hogy ezen közös fáradozás gyümölcsét élvezze, értékesítse. S midőn e czél szolgálatába áll, egyszersmind jótékonyaságot gyakorol nemcsak a tanársággal, melynek önzetlen fáradozását megbecsüli s azt hasonló irányú tevékenységre serkenti, hanem az ifjúsággal szemben is, midőn annak a minden szépért s jóért lelkesülni tudó, tanulni vágyó tagjait valláskülönbség nélkül segíti azon eszközök és módok felhasználásában, a melyek kiképezését nagyban elősegítik, műveltségét befolyásolják, ismereteit gazdagítják. Gyakorolhat e ennél nagyobb jótéteményt?

Felolvasásaink sorrendje a következő:

I. **Karácsony előtt:**

1. Deczember 3-ikán *Fanicsek József* dr. kir. kath. főgimn. tanártól: «A nevelés a környezet befolyása alatt».

2. Deczember 11-ikén *Csolnoky Jenő* dr. egyet. m. tanártól: «A kelet-ázsiai (orosz-japán) háború»-ról. (Vetített képekkel.)

3. Decz. 17-ikén *Wallentyni Samu* dr. ág. h. ev. főgimn. tanártól: «Madách Imre életéből». (Vetített képekkel.)

II. **Karácsony után:**

4. Február 18-ikán *Mayer Endre* ág. hitv. ev. theolog. tanártól: «Az ifjúság erkölcsi neveléséről».

5. Február 25-ikén *Dobiás Ede* főmérnökötől: «Asszírja és Babilonia». (Vetített képekkel.)

6. Márczius 4-ikén *Flórián Károly* dr. ág. h. ev. jogakad. tanártól: «A pénz»-ről.

Belépő-díj a hat felolvasásra személyenként 2 korona, tanulóknak 1 korona.

A felolvasások, mint eddig, a *megyeháza nagytermében* szombaton este 6—7 óráig fognak tartatni.

Az aláírásokat deczember hó 3-ikáig kérjük, hogy a belépőjegyeket idejekorán elküldhessük.

Aláírási ívek lesznek *Kösch Árpád, Révai Samu, Scholtze A. és Fia s Cattarino S.* urak üzletében.

Az eperjesi Tanári-kör elnöksége.

* **Werther Hugó békéscsabai fa- és macheegyártelepe** nov. 26-ikán d. e. 11 órakor ünnepélyesen megnyitott. Résztvettek a megnyitáson Hieronymi Károly keresk.-ü. miniszter megbízottja; Szerényi József min. tanácsos, dr. Lukács György cs. és kir. kamarás, Békésvármegye és Hódmezővásárhely főispánja és Zsilinszky Mihály közokt.-ügyi államtitkár, Békéscsaba orsz. képviselője.

* **Elfogták az eperjesi betörőt.** Jó fogást csinált a rendőrség nov. 20-ikán este 10 órakor, a mikor ugyanis kézrekerült az utolsó időben oly sok betöréssel lopásnak tettese, *Harkabusz*, köznéven *Kominkos János*, bertóti születésű 17 éves csavargó szolga. Aznap délután ugyanis betört Halaj János napszámosnál a Kertsor-utcában s két padlásdeszka kifizetve, behatolt a szobába, a hol az élésszekerény feltörése után az ott talált nagy fazék káposztát és a benne lévő húst megette, majd összeszedve több apró tárgyat, menekülni akart, de Halaj — a ki időközben haza jött — észrevéve a lopást, lesbe állt s sikerült neki a tettest elfogni s visszatartani, míg a rendőrök jöttek. A rendőrségnél vallatásra fogva, bizonyítékok alapján beismerte, hogy Kaminszki vendéglősnél két ízben betört; Weisz Mór korcsmárosnál pénzt, órát, szivart, élelmiszert lopott; Metti János kárára a kuglizóban szivart, cigarettát, bort, kártyát lopott; dr. Osvald Tivadar villájába betört s almát, bort, cigarettát lopott; Halajnál élelmiszert, Kocsis Györgytől pedig kenyeret, vaját, zsírt, lisztet, pipát, dohányt s ezt mind egy ugyanott lopott kendőbe batyúzta s elvitte volna, ha el nem fogják. Így tehát a rég keresett betörő kézrekerült s a kir. ügyészségnek átadott. A Schönfeld-féle betörést tagadta s arra nézve nincs is ellene bizonyíték.

* **Építőipari rajztanfolyam.** Előkészítő-tanfolyam nyílt meg az *iglói* állami faipariskolában, a hol fiatalabb és a rajzolásban még járatlan segédek a mértani- és szabadkézi-rajzban, valamint a szakrajz elemeiben oktatást nyernek. A jelentkezők sem beírási, sem tandíjat nem fizetnek, sőt ingyen kapnak tanító- és rajzeszközt.

* **Elítélt utazó.** *Flesch Károly* utazót — a ki *Vámoscher Gyula* budapesti bejegyz. cég fehérmű-, aljnmű- és asztalnemű-áruival Kassán magánfeleknél jogosulatlanul megrendelést gyűjtött — a kassai rendőrkapitányság, mint elsőfokú iparhatóság 200 kor. pénzbüntetésre ítélte, ezenfelül elkobozni rendelte 531 darabból álló, több ezer korona értékű képviselő mintagyűjteményét. Az ítélet ellen felelősséget jelentett be az elítélt. Ezen ítélet figyelmezteti a jogosulatlanul hazalát utazókat, hogy jó lesz egy kissé óvakodni.

* **Országos tornaverseny Kassán.** Az Országos Magyar Tornaszövetség elhatározta, hogy a jövő évi országos tornaversenyt Kassán tartja meg. A verseny 1905. pünkösdjén, azaz június 10., 11. és 12. napjain fog végbemenni a kassai tornapályán. A kassai sportegyletek közös intézőbizottságuk révén már meg is állapították a nagyszabású verseny részletes programját.

* **Szterényi József — az ipartörvény revizójáról.** Az Aradon legutóbb megtartott kerületi iparosgyűlés üdvözlő táviratára Szterényi József miniszteri tanácsos, az iparfejlesztési osztály vezetője, levélben válaszolt, mely igen érdekes nyilatkozatot tartalmaz az ipartörvény célbavett módosítására vonatkozólag. A miniszteri tanácsos ugyanis e levélben arról értesíti az aradi ipartestületet, hogy az ipartörvény módosítására vonatkozó munkálatok serényen folynak, hogy az anyaggyűjtemény harmadik kötete is már legközelebb megjelenik és reméli, hogy sikerül betartani a maga elé tűzött programot, mely szerint a jövő évre már magát a törvényjavaslatot is kiadhatni véli.

* **Vaskereskedő üzletköre.** Vaskereskedő gazdasági felszerelési cikkek és használati tárgyak elárúsításával külön iparágazóvá nélkül nem foglalkozhatik. (1904. okt. 7-ikén 65,470. sz. a. hozott elvi határozat.) Ilyen gazdasági felszerelési cikkek és használati tárgyak (gazdasági szekerek, karrek, kátránypapír, mastix-lakk, fedellemez, gummicsovök, gummitakarók) elárúsításához vaskereskedésre szóló iparigazolvány alapján jogosítva nincsenek a vaskereskedők.

* **A Magyar Festőművészet Albuma.** A magyar könyvkiadványok terén feltűnést keltő díszművel fog a *Pesti Napló* olvasóinak karácsonyi ajándékként kedveskedni. Címe: *A Magyar Festőművészet Albuma*, és gyönyörű foglalata lesz a magyar festőművészet remekeinek, Kupeczkytől és Mányokitól kezdve a jelenkorig, mikor Munkácsy Mihály, Székely Bertalan, Lotz Károly, Benczur Gyula és Zichy Mihály vezetésével, hatalmas gárda szolgálja a magyar festőművészetet. A magyar irodalomban nem jelent még meg ehhez hasonló nagy koncepciójú díszmű. Ötven nagyszabású magyar festmény fogja e díszmunkát ékesíteni művészi reprodukciókban. E gyönyörű könyvet karácsonyi ajándékként megkapja a *Pesti Napló* minden állandó előfizetője és díjtalanul megkapja mindaz az új előfizetője, a ki egész éven át, fél- vagy negyedévenként vagy havonként, de megszakítás nélkül fizet elő a *Pesti Napló* ra. A *Pesti Napló* előfizetési ára: egy évre 28 kor. Szerkesztőisége és kiadóhivatala: Budapest, VI., Andrásy-út 27.

* **Az Országos Irodalmi Szövetség kiadványai.** Az ország huszonnégy irodalmi és közművelődési egyesületéből álló Országos Irodalmi Szövetség alig másfél éves fennállása után, irodalmi eseményszámában méltó módon bizonyította be a napokban életképességét, midőn ezévi kiadványainak öt kötetét a nyilvánosság elé bocsátotta. A kötetek jeles magyar íróinknak dicsőre méltó alkotásai. Bársony István: *Magányos órák* című műve szebbnél szebb vadászképek és hangulatrajok sorozata. A természet poétailekű írója mesteri alkotásokkal járul a kötetben előző sikereihez. Békefi Antal ugyan nem tartozott eddig az úgynevezett *«divatos»* írók sorába, de most megjelent és *«Az életből»* vett rajzaival méltán került be legjobb elbeszélőink közé. Elbeszéléseiben mély megfigyelő képességgel bájos történeteket mond el abból a világból, a hol a szív és az érzés a legnagyobb hatalom. Endrődi Sándorról, a magyar lírai költők legjelesebbjéről elég annyit szólunk, hogy ismét megjelent egy kötete. A *«Tarlóvirágok»*, a nagy poéta e gyöngyszemekből álló műve, legutóbb írt költeményeit foglalja magában. Mit mondjunk Rákosi Viktorról, ki *«Elbeszélések»* című kötetével járult hozzá a sorozat értékességéhez. Az egyszerű cím mögül a játszi humor és az aranyos kedély megnyilatkozásai viszik, ragadják magukkal az olvasót a jókedv, a kacagás birodalmába. *«Csak egy bokor muskátli»*... az, a mi Szikra tollából került ki, de ez a bokor egy beláthatatlan nagy virágos-kert színpompájában dúslakodik. Az asszonyi szív érző melegével, elbeszélő-hangjának bájjával éneklie meg a magyar föld szeretetét, a családi élet boldogságát, a szerelmes leány

szívgyötreimét s boldogságteljes kedélyvilágát, a mindennapi élet apró-cseprő s mégis oly sokat mondó eseményeit. A magyar irodalom termékei önzetlen terjesztésének és az olvasási kedv növelésének érdekében hozhatta meg csak az Országos Irodalmi Szövetség azt a nagy áldozatot, hogy előbb említett öt kötetet, mint a folyó évi illetéket, összes pártoló-tagjainak a 4 korona évi tagsági-díj ellenszolgáltatásául szétköldötte. Újabb tagsági jelentkezéseket a hároméves ciklusra még mindig elfogad a Szövetség főtákará hivatala (Budapest, Luther-utca 1/a, földszint, 1.) s a tagsági-díj befizetése után postafordultával megküldi az öt kötetből álló sorozatot.

* **Helységnevek megmagyarosítása.** Siba község képviselőtestülete legutóbb tartott közgyűlésén egyhangulag elhatározta, hogy a község nevét *«Szekeső-váraljára»* kéri magyarosítani. Örömmel közöljük a község hazafias határozatát, hogy nevében is magyarrá óhajt lenni. A lukói kör községei azonban, mint halljuk, a hatóságok minden jóindulatú rábeszélés ellenére, nem akarják a magyar helységneveket felvenni és mindenképen ragaszkodnak a régi nevükhöz. Reméljük azonban, hogy végre ők is megértik az okos szót.

* **Czég hivatalból nem törölhető.** A budapesti kir. tábla 1904. szept. 14-ikén 2655—1904. sz. a. kimondta, hogy: sem a kereskedelmi törvény, sem az eljárási rendelet nem tartalmaz oly rendelkezést, melynek alapján valamely bejegyzett kereskedő-czég hivatalból törölhető lenne, miert is a perenkívüli eljárás során a czégtörlés elrendelésének csak a czégbirtokos, esetleg jogutódjának kérelmére van helye, míg harmadik személy erre irányuló igényének alapjául csak per során hozott jogerős bírói ítélet szolgálhat.

* **Elevenen megfőzve.** Batizfalván nov. 14-ikén borzasztó halállal mult ki egy ember. Az ottani szesz-főzdében Brezko Mihály napszámos forró moslékba esett, a hol elevenen megfőtt.

* **Lopások.** A lefolyt hét alatt mintegy tíz lopási esetet jelentettek be a rendőrkapitányságnál. Szomorú illusztrációja ez annak, hogy a hideg évszak által támasztott nyomor mennyire sarkal a bűnre. A lopások nagyjából kisebb jelentőségűek. Koblófl mosónőtől nagyobb mennyiségű ruhaneműt, Zimmermann Óziás faraktarából ponyvákat s Fried Simon kereskedőtől ruhaneműt loptak el.

* **Tolvaj cseléd** Horvay Ferencz vasúti hivatalnok nemrégben Galicziából volt kénytelen cselédet hozatni, mert az eperjesi tarthatatlan állapotok mellett köztudomás szerint alig lehet drága pénzen is cselédhez jutni. Többen jártak el így az utóbbi időben s különösen Teschen vidékéről jött több házi-c-éld Eperjesre. Itt-ott bevált az idegenből hozott cseléd; de bizony némelyikben nem volt köszönet. A minap Horvay Ferenczet is alaposan kifosztotta idegenből hozott hűtlen cselédje s most a rendőrség által keresteti.

* **Czipőtolvaj.** *Vitko János* szobafestő-inas különös előszeretettel lopkodja már régóta az őrizetlenül maradt czipőket, a miket azután legott a zálogházban helyeztet el. A bűnös úton szerzett pénzt pajtsaival elkartyázta s eldobozolta. Végre azonban rajtavesztett. Legutóbb Szász Ármin kereskedő-segéd szobájából emelt el két pár czipőt, meg a gör. kath. papnőveldeből. Átadták az ügyészségnek, hogy ha még lehet, a javító-intézetben javítsanak rajta.

* **Boszúálló köztvitéz.** Anasits Ferencz köztvitéznek ugyancsak meggyűlt a baja nov. 14-ikén éjjel az eperjesi rendőrséggel. A szerelem vitte bajba szegény katonát, a ki bizonyára keservesen megszenved majd, lovagias felháborodása miatt. Úgy történt a dolog, hogy nov. 14-ikén éjjel a *«Zöldfa»*-ban táncmulatság volt. Zakytyánszky Mari és Stanisovszky Andrásné helynélküli cselédeknek Anasits Ferencz és Német László köztvitézek tették a szépet. A rendőrség emberei — mint minden efféle jónak megrontói — váratlanul betoppantak s a gyanús hölgyeket — közöttük a két köztvitéz tánczosnéjét is — magukkal vitték a városházára. Nagy felháborodás támadt erre; ugyancsak dühbe gurult a két hoppon maradt tánczos és rövidesen parázs verekedés támadt közöttük és a rendőrök között. A rendőrök lettek a győztesek. Úgyde Anasits Ferencz nem hagyta olyan könnyen abba a dolgot. Mindenáron lovagias bosszút akart állni a tánczosnéjén esett megszegyenyítésért, utána futott a rendőröknek s éppen a városháza kapujában Malinyánszky rendőrt úgy fejen találta, hogy az véres fejjel esett össze. A zajra kijött rendőrök lefegyverezték a katonát. A feljelentés is megtörtént a katonai hatóságnál.

* **A postamesterek és a takarmányhiány.** A kereskedelmi miniszter körrendeletben utasította a posta-és táviróigazgatóságokat, hogy a míg a takarmánykérdés a rendes medrébe nem tér, a postamesterek részére kamattalan előlegeket adjanak. Ilyen előlegek-

ben azonban csakis azok a postamesterek részesülnek, a kik a postaszállítást maguk látják el s igazolják, hogy arra rá vannak szorulva. Minden postamesternek csak oly összeg erejéig van joga előleghez, a mennyi szükséges a kocsipostaszállításra alkalmazott lovak téli el-tartásához.

* **Fajbaromfiak kiosztása.** A Sárosvárm. Gazdasági Egyesület f. év november havában ismét eszköz-fajbaromfi-kiosztást. Kiosztatnak emdeni ludak és plymouth-kakasok. A kiosztás november 17-ikén veszi kezdetét. A fajbaromfi átvehető megfelelő cserebaromfi s 60 fill., illetve 1 kor. 20 fill. tartásdíj lefizetése ellenében a vm. gazd. egyesület titkára hivatalában.

* **Erő és egészség** a gyermek kincse, mert így lesz ellentálló a fertőző-betegségek csírái ellen. Hogy pedig erős és egészséges legyen, igyék a hidegebb évszakban Zoltán-féle csukamáj-olajat, melyet szívesen vesz be, mert íze-szaga nincsen. Üvegje 2 korona a helybeli gyógyszerárakban.

* **Találtak egy aranygyűrűt.** *G. E.* hajdon egy aranygyűrűt talált. Tulajdonosa a rendőrkapitányságnál jelentkezzék.

* **Hűtlen munkások.** Meliorisz Kálmán cséplő-munkásai, Tol József, Kuriniczky József és Adamcsik Mihály, pálinkára akartak pénzt szerezni; elvittek 63 kg. kicséplelt rozst, de midőn a rájuk várakozó orgazdnak Tol János napszámosnak át akarták adni, egy rendőr rajtakapta őket s bekísérte. A kir. ügyészségnél feljelentették.

* **Tettenérték.** Groszmann Samu rézműves rajtakapta a háziszolgáját, midőn 2 kg. olvasztó-cinket lopott; feljelentés folytán házkutatást tartottak nála s több lopott dolgot találtak a ládájában. Groszmann S a hűtlen szolgát elkergette, de egyúttal feljelentette a kir. ügyészségnél.

* **A magyar ipar karácsonyfaja.** Az Országos Iparegyesület végrehajtó-bizottsága a következő fölívás közzétételére kért föl: A karácsony ünnepeinek, a szeretet ünnepeinek közeledtével a magyar ipart ajánljuk a magyar családok szeretetébe. Ha van valamely alkalom arra, hogy a hazafias magyar közönség gyakorlati módon tegyen tanúságot arról, hogy az iparpártolás jelszava nem üres hang, hanem komoly tartalommal bíró fogadalom: akkor a karácsonyi vásár minden bizonnyal a legjobb alkalom erre. Mikor ajándékokat válogatunk szeretteink részére, nem vagyunk köteve egy- vagy másfajta cikkhez, úgy, mint mikor szükségletünket kell fedezni. Az ajándékban szabad a választasunk, szabadon választhatjuk azt, a mi a magyar ipar produkál. És a magyar szemnek bizonyára tetszőbb, a magyar léleknek kedvesebb, a mi magyar elme gondolt ki, magyar kéz alkotott, magyar munkás verejtéke öntözött. A magyar ipar, hála Istennek, sok szépet, sok jót termel immár, sok olyat, a mi ajándéknak kiválóan alkalmas. Vannak már gyakorlati érzékű iparosok és hazafias érzésű kereskedők, a kik egyenesen arra rendezkednek be, hogy minél tökéletesebben elégeithessék ki a karácsonyra magyar ajándékot kereső közönség igényeit. Egyesületünknek ilyen irányú buzdítása az évek során hálas talajra talált és erős gyökereket vert, dús lombokat hajtott. Joggal ismételhetjük tehát, a mi évek hosszú sora óta váltig ismétlünk, hogy *ne vegyen a magyar közönség idegen holmit karácsonyi ajándékként.* Vegyük azt, a mi szép, a mi jó és e mellett magyar, csak körül kell nézni, megtaláljuk. Az egész áldozat, a mi ezen a czímen kér a magyar ipar: csak egy figyelmes körültekintés. És ezért az áldozatért bőséges jutalom lesz az a tudat, hogy mi is hozzájárultunk filléreinkkel a magyar iparnak, a nehezen küzködő, pártolásra szoruló magyar iparnak szerény karácsonyfájához.

* **«Nóta-ujság»** cím alatt nagyon életrevaló vállalat indult meg Klökner Ede budapesti zenemű-kiadónál. Csinos kiállítású füzetekben a legdivatosabb magyar dalok víg-dalok és kuplék jelennek meg — csakis azok, melyek minden színpadon és varieté műsorán előfordulnak, — egy-egy füzetben két-két dalszöveg-gel és hangjegy-kotával. Most egyszerre 12 füzet jelent meg, melyek tartalmából legyen elég e néhányat felsorolni: *«Régi nóta, híres nóta»*, *«Ütött-kopott a hegedűn»*, *«Ityóka, pityóka»*, *«Zokog, zokog a hegedű»*, *«Szövény embernek szövény a sora»*, *«Stör ich»*, *«kuplé»*, *«Görbe nap»* énekszámai, *«Az érett leány»*, víg dal, *«A kóser közhuszár»*, *«Baumann-kuplé»* stb. A két-két zeneszámot tartalmazó füzet ára 20 fillér. Havonta négy új füzet fog megjelenni, a melyeket zongorázó, énekes hegedű vagy cimbalomot játszó egyaránt használhat. Hasonló német kis kottákból évente százazrek jönnek be külföldről s ez okból is csak üdvözlőnk kell Klökner Ede kifogástalan irodalmi színvonalon álló magyaros vállalkozását.

Felelős szerkesztő:

Dr. Mikler Károly.

Kiadótulajdonos:

Kösch Árpád.

Blúzra való selyem

trije 60 kr.-tól 11 frt 35 kr.-ig, legutolsó újdonságok. — Bérmentve és vámmentesen házhoz szállítatik. Nagy mintaválasztékot azonnal küld

HENNEBERG selyemgyáros, ZÜRICH. 6.

Köszönetnyilvánítás.

Gyászbaborult szívünk el nem muló mély háláját fejezzük ki ezúton mind-azoknak, a kik szeretett férjem, atyám s illetve apósom: néhai Podhorányi Bálint, Eperjes sz. kir. város polgármesterének lesújtó halála alkalmából, leküzdhetlen fájdalomunk- s bánatunkban — a végtisztesség megadásán való személyes jelenlétükkel, avagy a vigasztaló részvétnek bármily módon történt kifejezésével — Isten akaratában való megnyugvásunkat elősegíteni igyekeztek.

Eperjes, 1904. nov. hó 24-én.
Dienes Lajos, Dienes Lajosné
szül. Podhorányi Margit.

Özv. PODHORÁNYI BÁLINTNÉ
szül. Somogyi Kornélia.

BRÁZAY

Brázay-féle Sósorszesz.

Minden munka után, akár testi, akár szellemi fáradsággal jár is, csodálatosan üdítő hatással van az emberre a BRAZAY-féle Sósorszesz. Próbáljuk csak ilyenkor jól beedőrszólni a nyakszirtet, a vállat és a hát felső részét: úgy érezzük magunkat, mintha újjászülettünk volna.

MESSMER-TEA

a finomabb körök napi reggelije, nagy olcsósága mellett is kiváló élvezet. A híres angol és orosz keverék minden teaismerő által magasztalt. Próbacsomagok à 100 gr. 1 K.-tól 2 K.-ig *Bein Simonnál Eperjesen.*

6670—1904. k. sz.

Hirdetmény.

Eperjes sz. kir. város tulajdonát képező, a Főutcán 15. összeírási szám alatt levő s a „Három rózsához“ címzett ház, földszinti, emeleti lakrészei- és mellék-helyiségeivel együtt, 1905. évi április hó 1-ő napjától számított egymásután következő 3 (három) évre haszonbérbe adatik.

E célból az árverés határnapjával *jólyó évi december hó 22-ik napjának d. e. 11 órája* kitűzetik azzal, hogy a megajánlandó évi bér 10%-át kitevő bánatpénzösszeggel ellátandó zárt írásbeli ajánlatok a szóbeli árverés megkezdéseig elfogadhatók.

Az árverési feltételek, a hivatalos órákon belül, a városi számvevőnél megtekinthetők.

Eperjes sz. kir. város tanácsának 1904. évi november 22-ikén tartott üléséből.

Krayzell Aladár s. k.,
h. polgármester.

Magyar József s. k.,
főjegyző.

Félix-gyógyfürdő

Nagyvárad mellett.

Téli és nyári gyógyhely.

Európa leggazdagabb, természetes kén-sérvízforrása 49° C.; 17 millió liter napi mennyiség. Rheuma, csúsz és köszvény ellen ivó- és fürdő-gyógyomló.

Téli idény ez évben bevezetve.

165 kényelmes lakoszoba ez évben újonnan berendezve. 70 holdas erdő. Évi forgalma hétezer állandó fürdővendégnél több.

Nyáron naponta 16, télen 4 vonat közlekedik. Állandó fürdőorvos, vasútállomás, posta, telefon a fürdőtelepen.

Prospektust kívánatra ingyen és bérmentve.

Penzio: Okt 1-től május 1-jéig fürdés és teljes ellátás hetenként 18 firtól feljebb

6671—1904. k. sz.

Hirdetmény.

Eperjes sz. kir. város tanácsa közhírré teszi, hogy a város tulajdonát képező, „Fekete sas”-hoz címzett nagyszállodának 1905. évi május hó 1-jétől számítandó 12 évre való bérbeadására vonatkozólag 1904. évi december hó 22-ik napjának d. e. 10 órájkor a városháza tanácstermében írásbeli ajánlati versenytárgyalás fog megtartatni.

A „Fekete sas”-szálló Eperjes városának elsőrendű szállodája, mely a város főutcájának legszebb helyén fekszik, kétemeletes nagy épület és a következőkből áll: világos, szellős, szép lépcsőház, egy étterem, egy sörcsarnok, egy söntés, nagy, kényelmes konyha, két kamra, 8 utcai és 17 udvari szoba, 2 előszoba, nagy udvar, kocsiszin, 2 istálló, 2 padlás, pinczék- és egyéb helyiségekből.

Az ugyanazon telken levő színház és a városi vígadóterem a bérlet tárgyát nem képezik, azonban nyilvános bálók, estélyek, díszlakomák s efféle alkalommal ételek és italok szolgáltatása a bérletet illetik.

Annak megjegyzése mellett, hogy az italmérési jog a bér tárgyát képező épületre nézve biztosítva van, de bérlet által kérelmezendő, felhívhatnak a bérelni szándékozók, hogy magyar nyelven irt, lepecsételt, az ajánlati összeg 10%-os bánatpénznek letétmenyvezését igazoló városi pénztári nyugtával, esetleg készpénz- vagy óvadékképes értékpapírokkal ellátott, a feltételeknek ismeretét és azok pontos betartására vonatkozó kötelező nyilatkozatot tartalmazó ajánlatukat Eperjes sz. kir. város polgármesteréhez 1904. évi december hó 22-ikén d. e. 10 óráig nyújtsák be, mert később érkezett ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

A bérleti feltételek a hivatalos órákon belül a városi számvevőnél megtekinthetők.

Eperjes sz. kir. város tanácsának 1904. évi november 22-ikén tartott üléséből.

Krayzell Aladár s. k.,
h. polgármester.
Magyar József s. k.,
főjegyző.

A PESTI NAPLÓ új karácsonyi ajándéka

A Magyar

Festőművészet Albuma.

Páratlan díszű, külső kiállításában és belső tartalmában egyedül álló remekmű az, a melyet a Pesti Napló az 1904. év karácsonyára szánt meglepetésül olvasóinak Eddigi karácsonyi ajándékainak díszes sorozatát folytatja most a Pesti Napló, új és minden eddigi ajándékot messze túlszárnyaló díszművel, melynek címe ez lesz:

A Magyar Festőművészet Albuma.

A magyar festőművészet remekeinek gyönyörű foglalata lesz ez a páratlanul álló díszmunka, a mely a magyar festés remekeit fogja felölelni a XVII. század nagy magyar festőitől, Kupeckytől és Mányokytól kezdve egész a jelenkorig, a mikor Munkácsy Mihály, Székely Bertalan, Lutz Károly, Benczur Gyula, Madarász Viktor és Zichy Mihály vezetésével hatalmas gárda szolgálja a magyar festőművészetet. A magyar irodalomban nincs még olyan mű, a mely a magyar festőművészetet ilyen gazdagságban mutatja be. Ötven nagyszabású festményt szemeltünk ki, a melyet mesteri kivitellű

ötven műlapon

mutatunk be a magyar közönségnek. Az ötven műlap nagyrésze gyönyörű sok színnyomású kép lesz, olyan, mint a melyek a Vörösmarty-Albumot eseménynyé

A Pesti Napló előfizetési ára egész évre 28 kor., félésre 14 kor., negyedére 7 kor., egy óra 2 kor. 40 fillér.

Szerkesztősége és kiadóhivatala:

Budapest, VI., Andrassy-út 27. szám alatt van.

N

Ór

az össo

Mi

Dús

LU

Sz

HÓ

Étvágy

Kevesebb

JULI

Köb

pe

és ha

Csa

November 1-től

Óriási karácsonyi alkalmi eladás

az összes pamut-, selyem- és mosószövetekben, prémárúkbán, férfi- és női öltözködési cikkekben stb. stb.

Minden bámulatosan olcsó!

Dúsgazdag alkalmi kollektiók pamutszövetekben, selyemszövetekben, mosószövetekben, divatbársonyokban, férfiszövetekben, vászonárúkbán stb. kívánatra azonnal **ingyen és bérmentve.**

A monarchia legnagyobb szétküldési áruháza

LUDWIG ZWIEBACK & BRUDER

Wien, VI/2, Mariahilferstrasse nur 111.

Nyavalyatörés!

Ki nyavalyatörés, görcs és más ideges állapotban szenved, kérjen erről füzetet; ingyen és bérmentve kapható a szab. „Hattyú”-gyógyszertár által Majna-Frankfurt.

Szélhajtó, görcs-csillapító Hódony- (Eibergell) cseppek.

Étvágygerjesztő és az emésztést elősegítő házi szer.
1 üveg ára K. 1.-.
Kevesebb mint 2 üveg (utánvét K. 2.50) postán nem küldetik.
Kapható:
JULIUS BITTNER gyógytárában
Gloggnitz (Alsóausztria).

Köhögés, rekedtség és hurut ellen nincs jobb a RETHY-féle

pemetefű-czukorkánál!

Vásárlásnál azonban vigyázzunk és határozottan RETHY-félet kérjünk, mivel sok haszontalan utánzata van.

1 doboz 60 fillér.

Csak RETHY-félet fogadjunk el!

— No barátom! hallottam, hogy megnézted és meggyőződted arról a csodálatos intézetről, a hol kitünően ki tudják tisztítani a ruhát, a nélkül, hogy mosni kellene; látod, kedves barátom, ez a nagy csoda még nem létezett soha. Ebben az intézetben szárazon kitisztítják a ruhát, egészen olyan lesz, mint új; mert jegyezd meg, barátom jól magadnak, ha a ruhát valamelyik intézetben kimossák, az lehetetlen, hogy jó legyen, mert a ruha a vízben elromlik, összemegy, rövid lesz, kikopik; lehetetlen, jól helyrehozni. És látod, barátom, azt a

Sikorszky-féle műtisztító-intézetet

dicsérem én, ott a ruhát nem mossák ki, ott csodálatos módon kitisztítják, ott csodálatos port találtak fel, a melylyel a peccés ruhát behintik, attól minden peccés lemegy, aztán lekefélik, jól kivasalják: egyszóval ismét új lesz. Mondható, hogy kitünő és patent, a ruha nem romlik el, egyszóval új lesz. Hát kérlek arra a kis szivességre, el ne mulasd másoknak is ajánlani, hogy mindenki legyen meggyőződve, hogy létezik egy intézet, a hol lehet spórolni, olcsón és jól ruhát szerezni. Még arra a kis szivességre kérlek, ne tévedsz össze valahogy a műtisztító-intézetet, mert a **Sikorszky-féle műtisztító-intézetben** csak felsőruhákat tisztítanak és javítanak; férfi- és női-ruhákat mindenféle színben, fehér blúzokat, fehér kosztümöket — egyszóval mindent, a mi csak posztó, kelme és szövet, csodálatos módon tisztítanak. (Csak gallérokat nem, sem függönyöket, sem fehérműt, sem csipkét, sem kretonfélét.)

— Kedves barátom, nagyon szépen köszönöm neked, Isten veled, viszontlátásra!
— Édes barátom, ha esetleg elfelejtenéd valahogy, itt a címe a műtisztító-intézetnek:

Első eperjesi ruha-vegyiműtisztító- és javító intézet,

Fontos! 51. sz. hátul az udvarban, a «Fekete-sas»-szállodával szemben — dr. Feröstein-féle háiban.

Oh jaj!

Köhögés, rekedtség és elnyálgás ellen gyors és biztos hatásúak

Eljén!

Megfojt ez az átkozott köhögés!

Egger mellpasztillái,

az étvágyat nem rontják és kitünő ízűek.

Doboza 1 korona és 2 korona.

Próbadohoz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár:

„NADOR” GYÓGYSZERTÁR

Budapest, VI., Váci-körút 17.

Egger mellpasztillája csakhamar meggyógyított

Kapható:

Eperjesen: Barts Emil, Korn Vilmos, Molitorisz István gyógyszerárakban és Pálesch Árpád droguistánál. — Bártfán: Löcherer Gyula és Tirscher István gyógyszerárakban.

6648—1904. k. sz.

Pályázati hirdetmény.

Eperjes sz. kir. városánál a polgármesteri állás elhalálozás folytán üresedésbe jöven, a városi tanács úgy ezen, valamint az esetleg üresedésbe jövő tanácsosi állásra ezennel pályázatot hirdet.

A pályázati kérvények f. évi december hó 15-ikéig nyújtandók be a város tanácsánál; megjegyeztetvén, hogy a polgármesteri állásra pályázók pályázati kérvényükben az 1883. I. t.-cz. 3. §-ában körülírt minősítésüket igazolni tartoznak.

A polgármesteri állással járó évi járandóság 4000 kor. fizetés, 800 kor. lakbér és 20 m.-öl tűzifa. — A tanácsosi állás évi járandósága 2400 K. fizetés, 600 K. lakbér és 13 m.-öl tűzifa.

Eperjes sz. kir. város tanácsának 1904. nov. 22-én tartott üléséből.

Krayzell Aladár s. k.,
h. polgármester.
Magyar József s. k.,
főjegyző.

Szomorodni

(Szinyei Metse Béla termése) .
1 palaczk 60 krajczár.

Asztali

Nyiri vinkó
(Forgách Margit grófnő termése) .
1 palaczk 30 krajczár.

Elefánt-kávéház, Eperjes.

4152—1904. tkvi sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

Az eperjesi kir. törvényszék, mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy a Schacht Dávid végrehajthatóknak Walcz Ádám végrehajtást szenvedő elleni 600 koronai tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében az eperjesi kir. tvszék (az eperjesi kir. járásbíró) területén levő és Buják községben fekvő, a bujaki 20. sz. tjkvben A. I. 1—7. sorsz. a foglalt 342., 343., 344., 345., 346., 347., 349 hr sz., B. 5. sorsz. a Walcz Ádám nevén álló nemesi birtokra 2094 kor. kikáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az 1904. évi december hó 14-ik napján d. e. 10 órakor az eperjesi kir. tvszék pertárában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is el fog adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak bánatpénzül 209 korona 40 fillért készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni.

Kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság.

Eperjes, 1904. október 22.

Urbán Gyula,
kir. ítéltábla bíró.

Iszákosság nincs többé!

Kívánatra bárkinek bérmentesen küldünk egy csomag Coza-port.
Kávé, tea, étel vagy szeszes-italban egyformán adható az ivó tudta nélkül

A Coza-por többet ér, mint a világ minden szóbeszéde a tartózkodásról, mert csodahatása ellenszenvessé teszi az iszákosnak a szeszes-italt. A Coza oly csendesen és biztosan hat, hogy azt feleség, testvér, avagy gyermek egyaránt — az ivónak tudta nélkül — adhatja és az illető még csak nem is sejt, mi okozta javulását.

Nemrégiben egy fiatal asszony körülbelül a következőt mesélte nekünk: „Igen, én is használtam ezt a remek szert a férjem tudta nélkül és hála Isten, teljesen segített rajta. Jó férj volt józan állapotban, de sajnos, majd mindíg részeg volt. Folytonos félelem, aggodalom és kétségbeesés, szegény becstelenség és szegénység közepette éltem! De minek is meséltem volna el másoknak? Nem csodálatos-e igazán, hogy egy asszony a dolgot saját maga ekképpen irányítsa és otthonát, gondterhes tűzhelyét örömpalotává tudja varázsolni?”

Coza a családok ezreit békítette ki ismét; sok ezer férfit a szegény és becstelenségtől megmentett, kik később józan polgárok és ügyes üzletemberek lettek. Temérdek fiatalembert a jó útra és szerencséséhez segített és sok embernek életét számos évvel meghosszabbította.

Az intézet, mely a Coza-por tulajdonosa, mindazoknak, kik kívánják, egy próba-adagot díj- és költségmentesen küld, hogy így bárki is meggyőződhessen biztos hatásáról. Kezessékünk, hogy az egészségre teljesen ártalmatlan.

COZA INSTITUTE (Dept 44), 7—8, Southampton Building, London, W.C., ANGLIA.
(Levelek 25 fillérrel, levelezőlapok 10 fillérrel bérmentesen-ítendő)

Csodás és biztos hatású arcztisztító- és szépitőszerek,
melyek nemcsak hazánkban, hanem az egész világon közkedveltségnek örvendenek, a
KRIEGER-féle

Akáczia- Crème . . 2 K.
Pouder . . 1 K.
Szappan . 1 K.

Pár nap alatt eltávolít szeplőt, májfoltot, mitesszert stb. Biztos, hogy nem ártalmas, hanem fiatalítja, szépíti az arcot. Kapható a

„KORONA-gyógyszertárban“ Budapest,
VIII., Kálvin-tér. (Baross-utca sarok.)
Postai szétküldés naponta.

Ablak- és ajtó- légmentesítő vatta-kolbászk

melyek által fát takarítunk s betegséget gátolunk meg,
méterenként 6 és 12 fillérért
kaphatók:

Theisz Armin

gyermekjáték, díszműarú-, fegyver- és hangszer-raktárában

Eperjesen, Fő-utca 58. sz. alatt.

Delice

Minden hirdetés
felesleges, a do-
hányzó egyszer
veszi — és többé
mást nem szíhat

legjobb, valódi francia
szivarkapapir és
szivarkahüvely.

Gyári raktár:

Zahler Mór nál Eperjesen.

Köhögés!

Ki abban szenved, használja az egyedül bevált, eny-
hítő és kellemes ízű

KAISER-féle

MELL-KARAMELLEKET.

2740 közjegyzőileg hitelesített bizonyít-
vány tanúskodik, hogy biztos siker
érhető el köhögéssel, rekedtséggel, hurutnál és elnyál-
kasodásnál.

Csomagok ára 20 és 40 fillér. — Csak a „Három
fenyő“ védjeggyel valódi. Kapható:

SCHOLZE A. ÉS FIA
czukrászda és kávéházában EPERJESEN.

Védjegy: „Horgony“.
**A Liniment. Capsici comp.,
a Horgony-Pain-Expeller**

egy régióknak bizonyított háziszere, mely már
több mint 35 év óta leghíresebb fájdalom-
szerek bizonyított készítménye, csúszal és
meghűlésekkel bedőrc-olcsóképpen használva
Figyelmeztetés. Silány hamisítványok
matt be-árástörök óvatossá legyünk és csak
olyan üvegeket fogadjunk el, a melyek „Horgony“
védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott
dobozba van csomagolva. Ára üvegekben
80 fillér, 1 kor. 40 f. és 2 korona és ugyazólván
minden gyógyszer-tárban kapható. — Raktár:
Török József gyógyszerésznél. Eutapesten.

Richter gyógyszer-tára
az „Arany oroszlánhoz“, Prágában,
Elisabeth-str. 5 neu. Mindennap sz. k. ádés.

LEG

jobb
szébb
olcsóbb
becesebb
csinosabb
kedvesebb
czélszerűbb
alkalmasabb
maradandóbb
megfelelőbb

karácsonyi

ajándék

a
könyv.

RÉVAI

SAMU

KÖNYV-

KERES-

KEDÉSE.

Schicht-szappan

„szarvas“

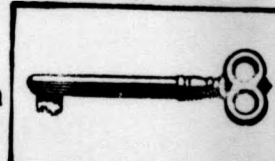
vagy

„kulcs“

Jegygyel

legjobb, legkiadósabb s ennél fogva
legolcsóbb szappan. — Minden
káros alkatrészektől mentes.

Mindenütt kapható!

!!! Bevásárlásnál különösen arra ügyeljünk, hogy
minden darab szappan a „Schicht“ névvel és
a fenti védjegyek egyikével legyen ellátva. !!!